

ANTROPOGENNÍ OBJEKT V POLI PEDAGOGIKY VOLNÉHO ČASU

Pedagogika volného času

OBJEKT PEDAGOGIKY VOLNÉHO ČASU

Dítě – každá lidská bytost mladší 18 let, není-li jinak věk dospělosti (zletilosti) upraven zákonem příslušné země. Definice vychází z Úmluvy o právech dítěte (1989) schválené Valným shromážděním OSN.

V právním prostředí rozeznáváme ještě termín nezletilý.

*„S daným pojmem úzce souvisí pojem **žák**, kterým je označována osoba v rámci organizovaného procesu vzdělávání institucí základní nebo střední školy. Někdy se na úrovni střední školy používá neformální označení student, ale oslovení student je typické pro vysoké školy.“*

(Janiš st., Skopalová, Janiš ml., 2017, s. 23)

OBJEKT PEDAGOGIKY VOLNÉHO ČASU

V českém prostředí se za **dětství** považuje období od narození do **15 let**, tzn. do období, kdy získává občanský průkaz získání zodpovědnosti, končí povinná školní docházka. Převládající náplní volného času je: učení a hra.

Při správném ovlivňování volného času může vzniknout celoživotní zájem o různou aktivitu (např. rozdílné sportovní aktivity, rybaření, zájem o turistiku, skautskou činnost apod.).

Poznámka na závěr.

Často se uvádí, že období dětství se vyznačuje jako bezstarostné období. Jedná se o mýtus, který odráží pohled na dané období (dětství) z pohledu dospělého jedince.

OBJEKT PEDAGOGIKY VOLNÉHO ČASU

Pojem **mládež** (mladiství), což je označení pro ve věkové rozpětí 15–18 let.

V tomto období se objevují některé problémy, jako např.:

- řešení kritických situací (konflikty s prostředím)
  - citlivost na potřeby z vnějšku
    - náchylnost k negativním jevům ze svého okolí
      - první partnerské a sexuální vztahy

OBJEKT PEDAGOGIKY VOLNÉHO ČASU

Někdy se používá označení **adolescent** (z lat. adolescence – dospívání, mladý) se ztotožňuje právě s obdobím dospívání.

Období mezi pubertou a ranou dospělostí (11–13 let až 21 let).

Období se vyznačuje:

- formováním osobnosti,
- sexuální dospělost (ale také sexuální traumata),
- z psychologického hlediska se jedinec připravuje na vstup do světa,
- nastává vrchol rozvoje rozumových schopností,
- v kritických situacích se může objevovat sklon k sebevraždám.

V této souvislosti je zapotřebí zdůraznit, že z hlediska pohlaví, dívky dospívají po psychické stránce obvykle dříve než chlapci.

OBJEKT PEDAGOGIKY VOLNÉHO ČASU

Pojem **teenager** (z angl. označení pro mladého člověka, zpravidla ve věku 11–19 let). V češtině se užívá označení „náctiletí“. Všeobecně se označení používá pro mladého člověka v období dospívání.

Vliv prostředí na mládež

- slábne sociální kontrola, především její systémy, jako např. širší rodina, sousedské vztahy, církve;
- zájem žít ve městech (vyšší anonymita, lepší možnost volnočasového vyžití, a to včetně rizikového trávení volného času – diskotéky, bary, herny atd., jednodušší kontakt s návykovými látkami);
- mála stabilita rodiny, kdy sama rodina, jako instituce, je velice labilní, často se rozpadá, mnohdy zastoupen pouze jeden rodič;

Vliv prostředí na mládež

- omezení osobních kontaktů mezi dětmi a rodiči (rodiče tráví velkou část dne v práci, mnohé děti naopak v kroužcích nebo ve vrstevnických skupinách apod.);
- narůstá tlak na vzdělání (psychické dopady na jedince);
- období dospívání „odpojuje“ jedince od ekonomiky (ztráta vztahu k financím a spoléhání na rodiče – tzv. mamahotel);

Vliv prostředí na mládež

- výchova chlapců je orientovaná na „tvrdotu“ (pokles schopnosti ovládat své emoce);
- výchova dívek preferuje vnější „atraktivitu“ (vypadat podle mediálních vzorů, rodičovství odsunuto na biologicky rizikový mezník apod.);
- neomezený vliv masmédií (vliv agresivity, nepřirozený vliv svých idolů, často za hranicemi možné reality);
- aj.